

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Проект!

ЗАПОВЕД

№/.....2021 г.

На основание чл. 12, ал. 6, във връзка с чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Закона за биологичното разнообразие и т. 1 от Решение на Министерския съвет № 661 от 16.10.2007 г. (ДВ, бр. 85 от 2007 г.), изменено с решения на Министерския съвет № 52 от 05.02.2008 г. (ДВ, бр. 14 от 2008 г.), № 811 от 16.11.2010 г. (ДВ, бр. 96 от 2010 г.) и № 615 от 02.09.2020г. (ДВ, бр. 79 от 2020 г.), предвид Решение на Комисията 2009/93/ЕО от 12 декември 2008 г. за приемане съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета на втори актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион (нотифицирано под номер С (2008) 8039), Решение на Комисията 2009/91/ЕО от 12 декември 2008 г. за приемане съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета на втори актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Алпийския биогеографски регион (нотифицирано под номер С(2008) 7973), Решение за изпълнение на Комисията 2013/23/ЕС от 16 ноември 2012 г. за приемане на шести актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион (нотифицирано под номер С (2012) 8135) и Решение за изпълнение на Комисията 2013/22/ЕС от 16 ноември 2012 г. за приемане на шести актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Алпийския биогеографски регион (нотифицирано под номер С (2012) 8120),

ОБЯВЯВАМ:

1. Защитена зона **BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“** в землищата на гр. Белоградчик, с. Боровица, с. Вещица, с. Гранитово, с. Граничак, с. Дъбравка, с. Крачимир, с. Ошане, с. Праужда, с. Пролазница, с. Раяновци, с. Салаш, с. Сливовник, с. Стакевци, с. Струиндол, с. Чифлик, **община Белоградчик, област Видин**, с. Върбовец, с. Орешец, с. Янъовец, **община Димово, област Видин**, с. Подгоре, с. Раковица, **община Макреш, област Видин**, с. Гюргич, с. Плешивец, с. Ружинци, **община Ружинци, област Видин**, с. Върбово, с. Горни Лом, с. Долни Лом, с. Протопопинци, с. Репляна, с. Средогрив, с. Търговище, с. Чупрене, **община Чупрене, област Видин**, гр. Берковица, с. Бистрилица, с. Боровци, с. Бързия, с. Гаганица, с. Комарево, с. Костенци, с. Котеновци, с. Лесковец, с. Цветкова бара, с. Черешовица, **община Берковица, област Монтана**, гр. Вършец, с. Долна Бела речка, с. Долно Озирово, с. Спанчевци, с. Стояново, **община Вършец, област Монтана**, с. Видлица, с. Гаврил Геново, с. Георги Дамяново, с. Главановци, с. Говежда, с. Дива Слатина, с. Дълги дел, с. Еловица, с. Каменна Рикса, с. Копиловци, с. Меляне, с. Помеждин, с. Чемиш, **община Георги Дамяново, област Монтана**, с. Белотинци, с. Виноще, с. Горна Вереница, с. Горно Церовене, с. Долна Вереница, гр. Монтана, с. Смоляновци, **община Монтана, област Монтана**, с. Белимел, с. Горна Ковачица, с. Горна Лука, с. Железна, с. Мартиново, с. Митровци, с. Превала, с. Равна, с. Челюстница, гр. Чипровци, **община Чипровци, област Монтана**, с. Браковци, с. Букоровци, с. Бърля, с. Връдловци, с. Върбница, с. Гинци, гр. Годеч, с. Голеш, с. Губеш, с. Каленовци, с. Комщица, с. Мургащ, с. Равна, с. Разбоище, с. Ропот, с. Смолча, с. Станинци, с. Туден, с. Шума, **община Годеч, област София**, с. Беренде, с. Беренде извор, гр. Драгоман, с. Калотина, с. Липинци, с. Прекръсте, с. Чепърлинци, **община Драгоман, област София**, с. Бучин проход, с.

Дреново, община Костинброд, област София, с. Бов, с. Брезе, с. Губислав, с. Добравица, с. Добърчин, с. Дружево, с. Завидовци, с. Заногe, с. Заселе, с. Зимевица, с. Искрец, с. Лакатник, с. Манастирище, с. Миланово, с. Церово, община Своге, област София, с обща площ **2 197 567,816** дка.

2. Предмет на опазване в защитена зона BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ са:

2.1. следните типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

- 3140 Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от *Chara*;
- 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*;
- 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*;
- 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества;
- 4070 * Храстови съобщества с *Pinus mugo*;
- 40A0 * Субконтинентални перипанонски храстови съобщества;
- 5130 Съобщества на *Juniperus communis* върху варовик;
- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*;
- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи);
- 6230 * Богати на видове картълкови съобщества върху силикатен терен в планините;
- 6240 * Субпанонски степни тревни съобщества;
- 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества;
- 62D0 Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества;
- 6410 Ливади с *Molinia* на карбонатни, торфени или глинести почви (*Molinion caeruleae*);
- 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс;
- 6510 Низинни сенокосни ливади;
- 6520 Планински сенокосни ливади;
- 7140 Преходни блата и плаващи подвижни торфища;
- 7220 * Извори с твърда вода с туфести формации (*Cratoneurion*);
- 8110 Силикатни сипеи от планинския до снежния пояс;
- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове;
- 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*;
- 8310 Неблагоустроени пещери;
- 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*;
- 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*;
- 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*);
- 9170 Дъбово-габъррови гори от типа *Galio-Carpinetum*;
- 9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове;
- 91BA Мизийски гори от обикновена ела;
- 91CA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори;
- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae*);
- 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*;
- 91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens*;
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91W0 Мизийски букови гори;
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа;

- 9260 Гори от *Castanea sativa*;
- 9410 Ацидофилни гори от *Picea* в планинския до алпийския пояс (*Vaccinio-Piceetea*);
- 9530 * Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор;

2.2. местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:

2.2.1. бозайници – *Кафява мечка (*Ursus arctos*), *Европейски вълк (*Canis lupus*), Рис (*Lynx lynx*), Видра (*Lutra lutra*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*);

2.2.2. земноводни и влечуги – Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Гребенест тритон (*Triturus cristatus*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*);

2.2.3. риби – Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), Малка кротушка (*Romanogobio uranoscopus*), Балканска кротушка (*Romanogobio kesslerii*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), Главоч (*Cottus gobio*);

2.2.4. безгръбначни – *Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*), Офиогомфус (Зелено речно водно конче) (*Ophiogomphus cecilia*), Кордулегастер (Балканско воденичарче) (*Cordulegaster heros*), Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*), Рисодес (*Rhyssodes sulcatus*), Карабус (Грапав бегач) (*Carabus variolosus*)[a1], Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), *Осмодерма (*Osmoderma eremita*), *Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia Callimorpha quadripunctaria*), Лицена (Голяма огневка) (*Lycaena dispar*), Полиоматус (*Polyommatus eroides*), *Бяло-в (*Nymphalis vaualbum*)[a2], Торбогнездница (*Eriogaster catax*), Бисерна мида (*Unio crassus*);

2.2.5. растения – Червено усойниче (*Echium russicum*), Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*), Карпатска тоция (*Tozzia carpathica*), *Vuxbaumia viridis*, *Dicranum viride*,[a3] *Hamatocaulis vernicosus*[a4].

3. Защитената зона по т. 1 се обявява с цел:

3.1. опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитанията на посочените в т. 2.2 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в съответните биогеографски региони;

3.2. увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на природни местообитания с кодове 6210 (* важни местообитания на орхидеи), 6230 *, 6240 *, 62D0, 6430 и 6520 в Алпийския и Континенталния биогеографски региони;

3.3. увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на природно местообитание с код 4070* в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския биогеографски регион и на природно местообитание с код 6110 * в частта от защитената зона, попадаща в Континенталния биогеографски регион;

3.4. подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 3260, 6230*, 6240*, 6430, 8230, 9180*, 91E0*, 91G0*, 91M0, 91Z0 и 9530* в двата биогеографски региона;

3.5. подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 4070* и 9410 в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския биогеографски регион и на природни местообитания с кодове 40A0 * и 91H0 * в частта от защитената зона, попадаща в Континенталния биогеографски регион;

3.6. подобряване на местообитанията на видовете Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Рис (*Lynx lynx*) в двата биогеографски региона и на местообитанията на видовете Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), *Hamatocaulis vernicosus* в частта от защитената зона, попадаща в Континенталния биогеографски регион;

3.7. при необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитания на посочени в т. 2.2 видове и техни популации;

3.8. поддържане на свързаността на местообитанията на приоритетните за опазване видове *Кафява мечка (*Ursus arctos*) и *Европейски вълк (*Canis lupus*), както и на вида Рис (*Lynx lynx*).

4. Целите на защитената зона по т. 3 са определени съобразно важността на защитената зона за постигане и поддържане на благоприятното природозащитно състояние на типовете природни местообитания и видовете по т. 2 в съответните биогеографски региони, както и за свързаността и целостта на мрежата от защитени зони в страната, като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000. Те определят и приоритетите при планиране и прилагане на мерки в защитената зона.

5. Приоритетни за опазване в защитената зона са типовете природни местообитания и видовете по т. 2, означени със знак (*) в приложения № 1 и № 2 от ЗБР, видовете Карабус (Грапав бегач) (*Carabus variolosus*) и *Dicranum viride*, както и типовете природни местообитания и видовете, за които са определени цели за подобряване в т. 3.

6. Пълният опис на координатите на точките, определящи границата на защитена зона BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ е посочен в Приложение № 1, неразделна част от настоящата заповед.

7. Стандартният формуляр с данни и оценки за защитената зона, както и картен материал с границите ѝ са налични и се съхраняват в Министерството на околната среда и водите, РИОСВ – София, РИОСВ – Монтана и на интернет страницата на Информационната система за защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000.

8. В границите на защитената зона се забранява:

8.1. провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии;

8.2. движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии. Забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;

8.3. промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива;

8.4. разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1, освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои;

8.5. премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;

8.6. употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;

8.7. употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на

употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия; Забраната не се прилага в границите на горски разсадници;

8.8. използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

8.9. използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;

8.10. палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;

8.11. палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоприятните пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1;

8.12. провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни;

8.13. издаване на разрешения за строеж и всякакво строителство в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3, неразделна част от настоящата заповед, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползване на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконовни нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство; Забраната не се прилага за ремонт и реконструкция на съществуващи обекти и за изграждане, ремонт или реконструкция на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура;

8.14. търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3, неразделна част от настоящата заповед;

8.15. отводняване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на находищата на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 3, неразделна част от настоящата заповед;

8.16. извеждане на сечи и изнасяне на мъртва дървесина в находищата на вида *Dicranum viride*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 2, неразделна част от настоящата заповед, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на местообитанията на вида;

8.17. добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети. В горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;

8.18. паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

9. Горските типове природни местообитания по т. 2.1 се стопанисват, в съответствие с разпоредбите на Глава четвърта от Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите (обн. ДВ, бр. 64 от 2011 г. изм. и доп.) и за тях е задължително прилагането на „Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие“, утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

10. Мерки за постигане целите на опазване на защитената зона са определени или могат да се определят също в:

10.1. решения, издавани по реда на чл. 31 от ЗБР;

10.2. горскостопанските и ловностопанските планове и програми;

10.3. плана за управление на речните басейни в Дунавски район за басейново управление на водите;

10.4. националния план за действие за енергията от възобновяеми източници;

10.5. планове за действие за видове и планове за управление на защитени територии;

10.6. други планови, програмни и стратегически документи.

11. В границите на защитената зона се препоръчва:

11.1. поддържане на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, като ливада, пасище или мера;

11.2. промяна на начина на трайно ползване на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, в „ливада“, „пасище“ или „мера“;

11.3. изпълнение на мерки за поддържане и опазване на съществуващите постоянни пасища, мери, ливади и местообитанията по т. 2.1 от разпространението на нежелана растителност - рудерални и инвазивни чужди видове, съгласно списъка с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета) и публикуван на интернет страницата на МОСВ;

11.4. възстановяване и поддържане на затревени площи, като такива с висока природна стойност чрез:

- косене ръчно или с косачки за бавно косене, от центъра към периферията или от единия край на площта към другия с ниска скорост, като окосената трева се изсушава и събира на купове или се изнася от парцела;

- паша, като се поддържа гъстота на животинските единици на цялата пасищна площ на стопанството, на която се извършва пашата, от 0,3 до 1,5 ЖЕ/ха;

11.5. подмяна на инвазивните чужди видове дървета и храсти с местни видове след премахването им от характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси и живи плетове);

11.6. провеждане на противопожарни дейности с цел намаляване на риска от пожари;

11.7. прилагане на разновъзрастни лесовъдски системи в природно местообитание с код 91M0 за превръщане на издънковите насаждения в семенни;

11.8. запазване и където е уместно възстановяване на типове специфичните хидроморфологични условия в природни местообитания с кодове 3260, 91E0* и в местообитанията на вида *Hamatocaulis vernicosus*;

11.9. насърчаване на устойчивото управление на горите, чрез запазване на биотопните дървета и на достатъчно количество мъртва дървесина в горските екосистеми, избягване на залесяването с неместни дървесни видове и произходи и съобразяване на интензивността на дърводобива с растежния потенциал на дървостойките и предназначението на горите, ограничаване на изсичането/подмяната на горскодървесната растителност и употребата на биоциди, хормони и препарати за растителна защита;

11.10. поддържане на поне 10% от общата площ на горските типове природни местообитания по т. 2.1 в защитената зона като гори във фаза на старост;

11.11. подобряване на естествената хранителна база за мечката, в т.ч. засаждане на овощни дръвчета и плодни храсти, кестени, дъбове в отдалечени от урбанизираните територии райони.

12. Режим на дейности, подлежащи на съгласуване/одобрение: планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитените зони и които поотделно или във взаимодействие с други планове, програми, проекти или инвестиционни предложения могат да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони, се подлагат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на съответната защитена зона, съгласно чл. 31 от ЗБР и Наредбата по чл. 31а от същия закон.

Настоящата заповед не отменя забраните и ограниченията на дейности, наложени по силата на други нормативни и административни актове.

Защитените територии, обявени по реда на Закона за защитените територии, попадащи в границата на защитена зона BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ запазват статута, категорията, границите и режимите си на опазване. Горното не отменя прилагането на забраните и ограниченията по настоящата заповед за тези територии.

Нарушителите на забраните и ограниченията по т. 8 от тази заповед се наказват съгласно административнонаказателните разпоредби от ЗБР.

Защитена зона BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ да се впише в регистрите на защитените зони, водени в МОСВ, РИОСВ – София и РИОСВ – Монтана, съгласно чл. 18 от ЗБР.

Заповедта влиза в сила от обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

На основание чл. 12, ал. 7 от ЗБР заповедта е окончателна и не подлежи на обжалване.

ЕМИЛ ДИМИТРОВ: XXX

Министър на околната среда и водите